

Eurokoderna och EKS - Effekter på byggkostnader

Eurokoderna med nationella val i Boverkets *föreskrifter och allmänna råd om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder* (EKS) gäller för byggprojekt med bygganmälan efter 2 maj 2011. Utöver själva EKS omfattar det nya regelverket 45 enskilda eurokoder och totalt ca 4 500 sidor text. Nu, när EKS och eurokoderna tillämpats en tid, har medlemmar i Sveriges Byggindustrier uppmärksammat att byggkostnaderna ökat utan att man upplevt något motsvarande mervärde.

SBUF-projekt 12928 *Införande av Eurokoder – Utvärdering av effekter på kostnader och kvalitet* har initierats av Sveriges Byggindustrier i syfte att kartlägga om fördyringar föreligger och vilka åtgärder som skulle kunna vidtas för att åter sänka kostnadsnivån, utan att äventyra säkerhet och hållbarhetskrav. Projektet har fokuserat på eurokodernas påverkan på husbyggnader och bostäder och arbetet har omfattat intervjuer med företrädare för byggsektorn, Boverket och svenska representanter i eurokodarbetet, jämförande kalkyler och enkätstudier riktade till entreprenörer och konstruktörer.

Intervjuerna med företrädare för byggsektorn visar att man upplever att eurokoderna omfattar avsevärt större informationsmängd än det tidigare regelverket, vilket försvårar tillämpningen och kan också öka risken för fel. Många pekar på ökade kostnader för betongkonstruktioner och för stabilisering och grundläggning av flerbostadshus, och kostnaderna ökar med antalet våningar. Nya krav på minimiarmering är kostnadsdrivande, men också nya regler för lastnedräkning och för dimensionering mot fortskridande ras har betydelse. Även för stål-, trä- och geokonstruktioner pekar man på vissa regelförändringar som har kostnadsdrivande effekter.

De jämförande kalkylerna visar att eurokoderna medfört kostnadsökningar enbart för armering som kan uppgå till uppåt 1 % av byggkostnaden för ett flerbostadshus.

Enkäten till entreprenörer visar att kostnadsökningarna kan vara så stora som 3 % av byggkostnaderna, och för höga hus ännu större. Enkäten till konstruktörer bekräftar detta, då man bedömer att materialmängderna ökat med ca 3 %. Dessutom har konstruktionsarbetet i sig blivit mer komplicerat, vilket ökat projekteringskostnaderna med bortåt 10 %. En kostnadsökning på 3 % på allt husbyggande skulle innebära en årlig merkostnad för det svenska byggandet på i storleksordningen 4-5 miljarder kronor.

För att mildra de negativa effekterna av de nya byggreglerna föreslås följande åtgärder, varav de tre första kan få genomslag på kort sikt medan den sista kan ha betydelse på lång sikt:

- Identifiera kostnadsdrivande faktorer, analysera möjligheterna att begränsa effekterna genom de nationella valen i eurokoderna och ta hänsyn till detta vid kommande revideringar av EKS.
- Avsätt resurser för riktade utbildnings- och informationsinsatser och för utveckling av handböcker anpassade för Sverige.
- Ge Boverket och Transportstyrelsen i uppdrag att samordna de nationella valen inom sina respektive ansvarsområden.
- Avsätt resurser som möjliggör att svenska intressen kan tillvaratas i det internationella eurokodarbetet och så att de svenska insatserna kan samordnas på nationell nivå.

Vill du veta mer om projektet?

Kontakta Mårten Lindström (marten.lindstrom@more10ab.se)
eller Ove Lagerqvist (ove@prodevelopment.se)

